ගැඹුරු දහම සහ සසර උගුල
බාහිර අලංකාරයට නොරැවටී සැබෑ විමුක්තිය සොයා යන ගමන.
බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මය තුළෙක් ඉගෙනීමක් නොව, සසර දුකෙන් නිදහස් වන එකම මාර්ගයයි.
NotebookLM

ඔබ පිපෙන්නට සූදානම්ද?

බුදුරජාණන් වහන්සේ ලෝකය දෙස බැලුවේ නෙළුම් විලක් ලෙසයි.

- සූර්යාලෝකය (ධර්මය) වැටෙන්නේ වතුරෙන් උඩට ආපු නෙළුම් පොහොට්ටු මතට පමණයි.
- වතුර යට ඇති පොහොට්ටු පිපෙන්නේ නැත. ඒවා කුරුඳු පිපෙන්නේ නැත. ඒවා කුණු වී යයි.
- ඔබට ධර්මය අවබෝධ වීමට නම්, ඔබ සත්‍යය සොයා මතුපිටට පැමිණිය යුතුය. වතුර යට සිට (මිත්‍යාවේ සිට) පිපිය නොහැක.

NotebookLM

සත්පුරුෂයාගේ අත්තිවාරම: කෘතගුණ

ආධ්‍යාත්මික ගමන ආරම්භ වන්නේ කෘතගුණ සැලකීමෙනි.

- **අසත්පුරුෂයා:** කළ උපකාරය නොදනී. ගුණ මකා දමයි (Guna Maku).
- **සත්පුරුෂයා:** කළ ගුණ දනී (කතඤ්ඤු), කළ ගුණ සලකයි (කතවේදි).

මෙය ආධ්‍යාත්මික දියුණුවේ පළමු පියවරයි. ගුණමකු වී නිවන් දැකිය නොහැක.

NotebookLM

දෙමාපියන්ට ණය ගෙවන්නේ කෙසේද?
අවුරුදු 100ක් දෙවුර මත තබාගෙන උපස්ථාන කළත්, භෞතික දේ දීමෙන් දෙමාපිය ණය ගෙවිය නොහැක. ණය ගෙවිය ගෙවිය හැක්කේ ඔවුන්ව ආධ්‍යාත්මිකරව පිහිටුවීමෙන් පමණි: 1. ශ්‍රද්ධාව (Faith) 2. සීලය (Virtue) 3. ත්‍යාගය (Generosity) 4. ප්‍රඥාව (Wisdom). ඔවුන්ව සසර දුකින් මුදවා ගැනීමම එකම ප්‍රතිඋපකාරයයි.

ආධ්‍යාත්මික සංයෝජන: සැඟවුණු සතුරා

පිටතින් සිල්වත් වුවද, ඇතුළතින් බැඳී සිටිය හැක.

- ආධ්‍යාත්මික සංයෝජන (Ajjhatta Sanyojana): පිටතින් කෙතරම් සිල්වත් වුවත් (Siliavat), ඇතුළතින් සක්කාය දිට්ඨිය වැනි බැමි තිබේ නම්, ඔහු නැවත මෙලොවට පැමිණේ (ආගාමී වේ).
- එය විෂ සහිත ඊතලයක් වැනිය. ඊතලය ගැලවුවද විෂ ඇග ඇතුලේ ඉතිරි වී ඇත.

NotebookLM

බාහිර සංයෝජන සහ අනාගාමී මග

බාහිර සංයෝජන (Bahidda Sanyojana) ප්‍රහීණ කළ තැනැත්තා:

- කාමයන්ගේ විරාගය සහ නිරෝධය පිණිස යොමු වී ඇත.
- ශාන්ත වූ චේතෝ විමුක්තියක් (Chetho Vimukthi) ලබා ඇත.
- ඔහු නැවත මේ කාම ලෝකයට නොපැමිණේ (අනාගාමී වේ/Non-returner).

ඔහු බ්‍රහ්ම ලෝකවල ඉපදී එතැනම පිරිනිවන් පායි.

NotebookLM

ලෝකයා වාද කරන්නේ ඇයි?
ලෝකයේ ගැටුම් ඇතිවන්නේ කරුණු දෙකක් මතයි:
1. ගිහියන්/රජවරු: කාම රාගය (Sensual Desire) නිසා වාද කරති. 'මගේ සැපය' වෙනුවෙන් සටන් වදී.
2. පැවිද්දන්/බමුණන්: දිට්ඨි රාගය (Attachment to Views) නිසා වාද කරති. 'මගේ මතය හරි' යැයි සිතා සටන් වදී.
NotebookLM

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ මාවත

බුදුරජාණන් වහන්සේ කාම රාගයත්, දිට්ඨි රාගයත් යන දෙකම ඉක්මවා ගිය සේක.

- උන්වහන්සේට ‘වාදයක්’ නැත. ඇත්තේ ‘විවක්ෂණය’ (Inquiry) පමණි.
- තර්කය (Argument): ඇත්තේ තමා හරි යැයි ඔප්පු කිරීමටයි.
- විවක්ෂණය (Inquiry): ඇත්තේ නොදන්නා සත්‍යය අවබෝධ කර ගැනීමටයි.

NotebookLM

අධර්මය රජයන විට
• හොරුන් බලවත් වූ විට, රජවරුන් දුර්වල වේ. රජුට හපුට නිදහසේ ගමන් කළ නොහැක.
• ඒ ලෙසම, පාපී භික්ෂූන්/අධර්මවාදීන් බලවත් වූ විට, ධර්මකාමී භික්ෂූන් (Pesala Bhikkhu) නිහඬ වේ (තුෂ්ණීම්භූත වේ).
• එවිට සැබෑ ධර්මය යටපත් වී, ලෝකයාට අහිත පිණිස පවතී.
NotebookLM

දහම් ප්‍රතිරූපක: ව්‍යාජ රත්තරන්

වර්තමානයේ බොහෝ දෙනා කැමති ‘තේරෙන දේට’ සහ ‘කවි කතා’ වලට පමණි.

- ගැඹුරු දහම (හේතුඵල දහම/පටිච්චසමුප්පාදය) ඉවතලා, සිත අලංකාර කරන දේ (Chitta Alankara) පමණක් වැළඳ ගනී.
- මෙය ‘දහම් ප්‍රතිරූපක’ (Counterfeit Dhamma) වේ.
- රත්තරන් වැනි ව්‍යාජ ආභරණ වලට රැවටීම විනාශයට හේතුවකි.

NotebookLM

පටිපුච්ඡා විනීත: සැබෑ ඉගෙනීම

මතුපිටින් අසා නිකම් සිටීම (Okkhatavineetha) ප්‍රමාණවත් නොවේ.

- පටිපුච්ඡා විනීත: අසන දේ ප්‍රශ්න කරමින්, නුවණින් විමසමින් (යෝනිසෝ මනසිකාරය), තමා තුළින් ගලපා බැලිය යුතුය.
- අපට එකවරම තේරෙන දේ බොහෝ විට අපගේ පරණ දෘෂ්ටියම විය හැක. සත්‍ය ඊට වඩා ගැඹුරුය.

NotebookLM

වීදුරුව සහ වැලි: හේතුව දැකීම

සංස්කාර ධර්මයන්ගේ අනිත්‍ය දකින්නේ කෙසේද?

- වීදුරුව (ඵලය) දකින විට ඔබට වැලි (හේතුව) නොපෙනේ.
- ඵලය හම්බවෙන්නේ හේතුව (වැලි) වැය වීමෙනි. හේතුව සහ ඵලය එකවර හමු නොවේ.
- ප්‍රඥා චක්ෂුසයෙන් (Eye of Wisdom) බලන්නා පමණක් හේතුවත් ඵලයත් එකවර දකී. මෙය පටිච්චසමුප්පාදයයි.

NotebookLM

කාලය සහ ‘මම’

අතීතය, වර්තමානය, අනාගතය පවතින්නේ කාටද?

- ඒවා පවතින්නේ ‘පුද්ගලයාට’ (‘මම’ ට) සාපේක්ෂවයි.
- ‘මම’ නැති තැන කාලයක් හමු නොවේ.
- බුදුදහම උගන්වන්නේ මේ ‘මම’ නැමැති දෘෂ්ටියෙන් මිදී ලෝකය යථාභූතව (As it really is) දැකීමටයි.

NotebookLM

ඔබ අයත් වන්නේ කවර පිරිසටද?

ඔබ අයත් වන්නේ කවර පිරිසටද?

- නොගැඹුරු පිරිස (Uddha): වික්ෂිප්තය, මානයෙන් යුක්ද වපලකා කරයි. (වතුර කළේ සොලවන්නාක් මෙනි).
- ගැඹුරු පිරිස (Gambira): සිහියෙන් යුක්තය, සංවරය, ප්‍රඥාවන්තය. (ගැඹුරු මුහුද මෙනි).

ඔබේ සිත ගැඹුරු කරගන්න.

NotebookLM

නිවැරදි මාවත

බුදුරජාණන් වහන්සේ කිසිවිටෙක මිථ්‍යා ප්‍රතිපදාව වර්ණනා නොකළේය.

- සරල දේට රැවටී අතරමං නොවන්න.
- ගැඹුරු දහම විමසන්න (Deep Dhamma).
- දෙමාපියන් දහමේ පිහිටුවන්න.
- ආධ්‍යාත්මික විෂ ඊතල (Internal Fetters) ගලවා දමන්න. එයම සැබෑ විමුක්තියයි.

NotebookLM